

Sygn. akt III AUz 137/14

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak (spr.)
Sędziowie:	SSA Urszula Iwanowska SSA Romana Mrotek

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2015 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy **P. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

o podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne

przy udziale M. B., M. F., K. K., R. S. i M. S.

na skutek zażalenia wnioskodawcy P. K.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 5 września 2014 r. sygn. akt VI U 1538/12

p o s t a n a w i a :

uchylić zaskarżone postanowienie.

Sygn. III AUz 137/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 5 września 2014 roku, Sąd Okręgowy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych orzekł w ten sposób, że w punkcie 1 umorzył postępowanie i w punkcie 2 zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd I instancji oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach prawnych.

Postanowieniem z dnia 22 sierpnia 2013r. Sąd Okręgowy zawiesił postępowanie w sprawie na zgodny wniosek stron na podstawie art. 178 k.p.c. Do dnia dzisiejszego do akt sprawy nie wpłynął wniosek którejkolwiek ze stron o podjęcie zawieszzonego postępowania. Co prawda wniosek został złożony dniu 24 lipca 2014r. przez pełnomocnika płatnika składek P. K., jednak został on zwrócony, wobec niedochowania przez profesjonalnego pełnomocnika wymogów formalnych, o jakich mowa w przepisie art. 132 § 1 k.p.c.

Zgodnie z treścią art. 182 § 1 k.p.c., sąd umarza postępowanie zawieszone na wyżej wskazanej podstawie, o ile w ciągu roku od daty postanowienia o zawieszeniu nie został zgłoszony wniosek o podjęcie postępowania. Tak argumentujący Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

Rozstrzygnięcie co do punktu 2 Sąd Okręgowy wydał stosownie do normy art. 182 § 4 k.p.c., w myśl której z umorzeniem postępowania umarzają się nawzajem także koszty stron w danej instancji.

Z rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego nie zgodził się płatnik składek P. K.. Wniósł zażalenie w oparciu o art. 394 § 1 k.p.c.

Zaskarżył również zarządzenie Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 05 września 2014r. wydane w sprawie VI U 1538/12 i doręczone w dniu 22 września 2014r. o zwrocie wniosku o podjęcie postępowania zawieszonego,

Zarządzeniu zarzucił naruszenie przepisów postępowania w postaci naruszenia art. 132 § 1 k.p.c., polegające na dokonaniu zwrotu wniosku o podjęcie zawieszonego postępowania pomimo braku podstaw do przyjęcia, że wniosek o podjęcie postępowania zawieszonego stanowi pismo procesowe składane w toku sprawy i stanowi pismo procesowe podlegające obowiązkowi doręczenia w trybie powyższego przepisu.

Ponadto zaskarżył postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 05 września 2014r. wydane w sprawie VI U 1538/12 i doręczone w dniu 22 września 2014r. o umorzeniu postępowania,

Powyższemu postanowieniu zarzucił, iż zostało wydane z naruszeniem treści przepisu art. 182 § 1 k.p.c., który stanowi, że sąd umarza postępowanie zawieszone, o ile w ciągu roku od daty postanowienia o zawieszeniu, nie został zgłoszony wniosek o podjęcie postępowania, a zatem że zostało wydane bez podstawy, tj. pomimo złożenia przez stronę wniosku o podjęcie postępowania zawieszonego. Tak formułując zarzuty skarżący wniósł o:

-uchylenie zaskarżonego zarządzenia o zwrocie pisma procesowego, a nadto o

-uchylenie zaskarżonego postanowienia o umorzeniu i podjęcie postępowania zawieszonego,

ponadto wniósł o zasądzenie na rzecz płatnika kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wymienionego zażalenia wskazał, iż zarządzeniem z dnia 05 września 2014r. Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie VI U 1538/12 zwrócił pełnomocnikowi płatnika P. K., złożony w dniu 24 lipca 2014r., wniosek o podjęcie zawieszonego postępowania VI U 1538/12, podając jako podstawę zwrotu przedmiotowego pisma procesowego treść art. 132 § 1 k.p.c.

Zdaniem skarżącego powyższe zarządzenie zostało wydane z naruszeniem przepisu art. 132 § 1 k.p.c., który stanowi, że „w toku sprawy adwokat, radca prawny, rzecznik patentów oraz radca Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa doręczają sobie nawzajem bezpośrednio odpisy pism procesowych z załącznikami. Do pisma procesowego wniesionego do sądu dołącza się dowód doręczenia drugiej stronie odpisu albo dowód jego wysłania przesyłką poleconą. Pisma, do których nie dołączono dowodu doręczenia albo dowodu wysłania przesyłką poleconą, podlegają zwrotowi bez wzywania do usunięcia tego braku”.

Zdaniem skarżącego skoro postępowanie w sprawie VI U 1538/12 pozostawało w dniu 24 lipca 2014r. zawieszone, to brak jest podstaw do przyjęcia, że sprawa pozostawała w toku w rozumieniu art. 132 § 1 k.p.c. a nadto brak podstaw do przyjęcia że przepis ten dotyczy wszystkich pism procesowych.

Przepis art. 132 § 1 ze zn. 1 k.p.c., stanowi bowiem, że przepis § 1 nie dotyczy wniesienia pozwu wzajemnego, apelacji, skargi kasacyjnej, zażalenia, sprzeciwu od wyroku zaocznego, sprzeciwu od nakazu zapłaty, zarzutów od nakazu zapłaty, wniosku o zabezpieczenie powództwa, skargi o wznowienie postępowania, skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia i skargi na orzeczenia referendarza sądowego, które należy złożyć w sądzie z

odpisami dla strony przeciwnej, jednocześnie przepis art.132 §1 ze zn. 1 k.p.c. nie zawiera katalogu zamkniętego pism procesowych, które nie podlegają doręczeniu pomiędzy osobami wskazanymi w art.132§1 k.p.c. - jak wynika z treści wyroku Sądu Najwyższego z dnia 08.11.2012r. V CSK 466/11 katalog ten jest otwarty bowiem „obowiązek doręczania w toku sprawy pomiędzy fachowymi pełnomocnikami odpisów pism procesowych nie dotyczy pism zawierających oświadczenia czy wnioski dla drugiej strony obojętne. Przepis art. 132§1 k.p.c., dotyczy pism, które wymagają doręczenia przeciwnikowi, gdyż niosą w sobie informacje istotne dla niego w prowadzonym postępowaniu, rzutujące na potrzebę i kierunek podejmowanych czynności procesowych. Pisma zawierające oświadczenia czy wnioski dla drugiej strony obojętne nie podlegają regułom art. 132 § 1 k.p.c. Tak więc zdaniem skarżącego wyłączenia przewidziane w art. 132 § 1 ze zn. 1 k.p.c., dotyczą tylko pism objętych zakresem §1, nie dają natomiast podstawy do budowania dychotomicznego podziału na niepodlegające bezpośredniemu doręczeniu pisma wymienione w art. 132 § 1 k.p.c. i wszystkie inne, których doręczenie między profesjonalnymi pełnomocnikami jest obowiązkowe”.

Skarżący wywodził w oparciu o przedstawione stanowisko Sądu Najwyższego, że również wniosek o podjęcie postępowania zawieszono stanowi pismo procesowe (dla drugiej) strony obojętne, nie decyduje o kierunku podejmowanych czynności w wyniku złożenia takiego wniosku przez jedną ze stron procesowych - Sąd podejmuje postępowanie i nie ma przeszkód, aby wniosek taki był doręczony wraz z postanowieniem o podjęciu postępowania.

Z tych też wszystkich względów powyższe zarządzenie o zwrocie wniosku o podjęcie postępowania zawieszono winno być uchylone, a w konsekwencji uchyleń winno ulec także postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 05 września 2014r. o umorzeniu postępowania VI U 1538/12 —bowiem to postanowienie zostało wydane w konsekwencji przyjęcia założenia, że pełnomocnik płatnika P. K. nie złożył wniosku o podjęcie postępowania zawieszono — w ciągu roku od zawieszenia biegu sprawy, co nie jest prawdą, a zatem postanowienie o umorzeniu postępowania zostało wydane z naruszeniem treści przepisu art. 182§1 k.p.c., który stanowi, że sąd umarza postępowanie zawieszono, o ile w ciągu roku od daty postanowienia o zawieszeniu, nie został zgłoszony wniosek o podjęcie postępowania.

Postanowieniem z dnia 15 października 2014 roku, Sąd Okręgowy odrzucił zażalenie P. K. na postanowienie z dnia 5 września 2014 roku, w części dotyczącej zarządzenia z dnia 5 września 2014 roku, bowiem na zarządzenie to, jako niekończącemu postępowanie w sprawie nie ujęte w katalogu z art. 394 § 1 k.p.c. zażalenie nie przysługuje.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie, aczkolwiek nie ze wszystkich przyczyn podanych w wywiedzionym środku zaskarżenia. Z uzasadnienia sporządzonego do wydanego postanowienia wynika, że postępowanie w sprawie zostało zawieszono na podstawie art. 178 k.p.c., który stanowi, że Sąd może również zawiesić postępowanie na zgodny wniosek stron, co oznacza, że zawieszenie postępowania, mimo zgodnego wniosku stron nie jest obligatoryjne, lecz fakultatywne.

Najczęściej celowość zawieszenia postępowania na tej podstawie występuje wówczas, gdy strony widzą możliwość ugodowego załatwienia sporu, chcą uzgodnić warunki ugody, co jednak nie może dotyczyć spraw z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych, w których zawarcie ugody jest niedopuszczalne.

Sąd Apelacyjny rozpoznając wniesione zażalenie, widział potrzebę oceny podstawy prawnej wskazanej w postanowieniu o zawieszeniu postępowania (na zgodny wniosek stron), będącej konsekwencją procesowych oświadczeń stron. Z protokołów rozpraw oraz pism kierowanych przez Sąd Okręgowy do zainteresowanych i pełnomocników stron wynika, że przyczyny zawieszenia postępowania były inne niż wskazane w art. 178 k.p.c., a mianowicie toczące się inne sprawy z odwołania P. K. – takie oświadczenie złożył na rozprawie w dniu 15 stycznia 2013 roku zainteresowany M. F.. Na tej samej rozprawie pełnomocnik odwołującego się złożył wniosek o zawieszenie postępowania „...do czasu zakończenia postępowania w innych sprawach, jakie toczyły się w tutejszym sądzie...”. Podobną treść mają pisma skierowane przez Sąd orzekający do pełnomocnika organu rentowego i do pozostałych zainteresowanych, w których Sąd orzekający informuje wskazane strony o możliwości zawieszenia postępowania na podstawie art. 178 k.p.c. do czasu zakończenia postępowania w innych toczących się postępowaniach z odwołania płatnika P. K.. W odpowiedzi na powyższe pismo organ rentowy wyraził zgodę na zawieszenie postępowania do czasu

prawomocnego zakończenia innych spraw tego samego rodzaju z odwołań złożonych przez odwołującego (pismo organu k. 138). Zainteresowani poza zainteresowanym M. F. nie zajęli żadnego stanowiska w sprawie.

Przechodząc po tych ustaleniach do oceny rzeczywistej przyczyny zawieszenia, należy uznać, że postępowanie w sprawie w istocie zostało zawieszone ze względu na inne toczące się postępowania przed Sądem Okręgowym do czasu ich prawomocnego zakończenia. W tym miejscu należy mieć na uwadze postanowienie SN z dnia 5 kwietnia 1972r. ICZ 45/1972, który w tezie swojego postanowienia wyraził pogląd, że „o tym czy zawieszenie postępowania nastąpiło na zgodny wniosek stron, decydują zaprotokołowane bądź złożone oświadczenia stron, nie tylko przyczyna i podstawa zawieszenia wskazana przez sąd w treści postanowienia o zawieszeniu postępowania”, a także uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 1985 r. III CZP 8/85 stanowiącą, że „w przypadku gdy przyjęta przez Sąd podstawa zawieszenia nie istniała, to Sąd powinien podjąć z urzędu zawieszone postępowanie – które nie rozpoczyna biegu terminu z art. 182 § 1 k.p.c.” oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 1983r. w sprawie IV PRN 4/83 z którego tezy wynika, że Sąd, rozpoznając sprawę w ramach art. 182 § 1 k.p.c., nie jest związany podstawą prawną wskazaną w postanowieniu o zawieszeniu postępowania (na zgodny wniosek stron), będącą konsekwencją procesowych oświadczeń stron, jeśli z materiału dowodowego wynika, że inna była rzeczywista przyczyna zawieszenia postępowania, a sąd opierając się na oświadczeniach procesowych - sprzecznie z materiałem dowodowym w sprawie - powołał zgodny wniosek stron jako podstawę prawną zawieszenia postępowania.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy zawieszając postępowanie w sprawie kierował się względami celowościowymi, co jednak nie było uzasadnione, w okolicznościach niniejszej sprawy, gdyż sąd mógł samodzielnie dokonywać w niniejszej sprawie ustaleń niezbędnych do jej rozstrzygnięcia. Skoro przyczyny zawieszenia postępowania były inne, aniżeli wskazane w postanowieniu Sądu Okręgowego to Sąd orzekający nie mógł umorzyć postępowania na podstawie art. 182 § 1 k.p.c., ponieważ zawieszenie postępowania ze względu na rozstrzygnięcie podobnych spraw nie stanowiło prejudykatu dla niniejszej sprawy, a miało jedynie na celu ujednoczenie orzecnictwa, nie było więc podstaw do zawieszenia postępowania na podstawie art. 178 k.p.c.

W sytuacji ustalenia, że podstawą zawieszenia postępowania nie jest zgodny wniosek stron, brak jest możliwości umorzenia postępowania na podstawie art. 182 § 1 k.p.c. Z tych też względów zaskarżone postanowienie nie mogło się ostać i podlegało uchyleniu o czym orzeczono na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

Na zakończenie swoich rozważań Sąd Apelacyjny wyjaśnia, że nie zajmował się szczegółową wykładnią treści art. 132 § 1 k.p.c. uznając ją za zbędą w sytuacji gdy przyczyny zawieszenia postępowania nie stanowił art. 178 k.p.c. Jedynie marginalnie Sąd Apelacyjny w orzekającym składzie zaznacza, że w jego ocenie wniosek złożony o podjęcie postępowania był skierowany bezpośrednio do Sądu Okręgowego, bowiem o podjęciu zawieszono postępowania decyduje Sąd.

Nadto, w przypadku zawieszenia postępowania każda ze stron musi liczyć się z możliwością zgłoszenia takiego wniosku w ustawowym terminie i o jego zgłoszeniu może zostać poinformowana wprost postanowieniem Sądu o jego podjęciu. Sąd Apelacyjny nie zawarł w swoim postanowieniu rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego albowiem strona przeciwna – organ rentowy - nie miał wpływu na decyzję Sądu o umorzeniu postępowania w sprawie i w żadnym stopniu nie przyczynił się do jego wydania.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji.

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSA Romana Mrotek